

Grzegorz Apoznański, Tomasz Kokurewicz, Marcin Rusiński,
Monika Górską

ZMIANY LICZEBNOŚCI NIETOPERZY W PODZIEMIACH OBSZARU NATURA 2000 PLH 080003 „NIETOPEREK” POZA OKRESEM HIBERNACJI I PROBLEMY OCHRONY NAJWIĘKSZEGO ZIMOWISKA TYCH SSAKÓW W POLSCE

**Changes in bat number in the undergrounds of Natura 2000 PLH 080003
„Nietoperek” outside hibernation season and problems related with
conservation of the largest hibernation site of those mammals in Poland**

ABSTRAKT: Prezentujemy wyniki 10 kontroli liczebności nietoperzy w podziemiach Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego (Obszar Natura 2000: PLH080003 „Nietoperek”), leżącego w województwie lubuskim. Badania przeprowadziliśmy od 8 kwietnia do 14 października 2017 r. Aktualnie obszar objęty naszymi obserwacjami jest wyłączony z ruchu turystycznego w okresie od 15 października do 15 kwietnia, aby zapewnić nietoperzom ochronę podczas hibernacji. Odnotowaliśmy duży wzrost liczby nietoperzy na przełomie września i października (22.09 - 317 stwierdzeń, 14.10 - 2007 stwierdzeń). Na podstawie uzyskanych wyników sugerujemy przesunięcie początku okresu wyłączenia podziemi z ruchu turystycznego na 15 września. Przyczyni się to do zwiększenia skuteczności ochrony nietoperzy na tym obszarze Natura 2000 w okresie ich jesiennego rojenia i przygotowań do hibernacji.

SŁOWA KLUCZOWE: Natura 2000, nietoperze, Nietoperek, ochrona nietoperzy

ABSTRACT: The article presents the results of 10 bat counts in the underground of the Międzyrzecz Fortified Front (Natura 2000 site PLH080003 „Nietoperek”) in Lubuskie Province in Western Poland. Counts were done from April 8th to October 14th 2017. At present the research site is closed for tourists from October 15th to April for 15th due to the protection of hibernating bats. We observed a large increase in the number of bats at the turn of September and October (22.10 - 317 bat sightings, 14.10 - 2007 sightings). Based on our observations we suggest advancing the date for of closing the tunnels for tourists for one month, which would be beneficial for bats as it would offer protection during the period of autumn swarming and preparation for hibernation.

KEY WORDS: Natura 2000, bats, Nietoperek, bat conservation

Wstęp

Centralny Odcinek Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego (CO MRU) jest jednym z największych i najlepiej zachowanych obiektów fortecznych na świecie. W jego podziemnych korytarzach o łącznej długości

ok. 32 km stwierdzono zimowanie 12 gatunków nietoperzy, o liczebności osiągającej 39 000 osobników (Urbańczyk 1981, 1987, 1990, Rogowska i Kokurewicz 2007, Kokurewicz et al. 2014, 2016, Cichocki et al. 2015, Pikula et al. 2017). Międzyrzeckie podziemia znajdują się w pierwszej dziesiątce najwięk-